

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 5 від 29.03.2021 р.

Голова Приймальної комісії

_____ Віктор ОГНЕВ'ЮК

Програма

фахового випробування з педагогіки середньої освіти

Освітній рівень:	другий (магістерський)
Спеціальність:	011 Освітні, педагогічні науки
Освітня програма:	011.00.02 Педагогіка середньої освіти
На основі:	освітнього ступеня бакалавр, магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-методичної та навчальної роботи

_____ Олексій ЖИЛЬЦОВ

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри теорії та історії педагогіки

Протокол № 7 від 03 лютого 2021 р.

Завідувач

кафедри _____ Людмила ХОРУЖА

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	3
I. Структура програми фахового випробування	4
1.1. Перелік тем до опитування «Загальні питання розвитку освіти в Україні».	4
1.2. Особливості та структура тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до навчання у магістратурі».	6
II. Критерії та система оцінювання фахового випробування.	9
2.1. Критерії оцінювання результатів опитування	9
2.2. Критерії оцінювання тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до навчання у магістратурі»	11
III. Список рекомендованої літератури для вступу	11

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового випробування з педагогіки середньої освіти для навчання за другим (магістерським) освітнім рівнем галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка», спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» на основі освітнього ступеня Бакалавр, Магістр, освітньо-кваліфікаційного рівня Спеціаліст є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка.

Програму розроблено кафедрою теорії та історії педагогіки Педагогічного інституту відповідно до Правил прийому до Київського університету імені Бориса Грінченка в 2021 році.

Фахове випробування дозволяє виявити сформованість основних особистісно-професійних конструктів, що впливають на ефективне оволодіння вступником компетентностей, які є передумовою успішного виконання освітньої програми «Педагогіка середньої освіти».

Мета фахового випробування: визначити рівень готовності вступника до успішного засвоєння освітньої програми магістерської підготовки «Педагогіка середньої освіти».

Завдання фахового випробування:

- 1) встановити рівень сформованості у вступника базових знань та уявлень з обраного навчального предмета;
- 2) виявити міру обізнаності вступника у загальних питаннях розвитку освіти в Україні;
- 3) дослідити мотиваційну готовність випускника до навчання за магістерською програмою;
- 4) виявити індивідуальні, особистісні характеристики вступника, необхідні для професійної підготовки за магістерською програмою;
- 5) з'ясувати ступінь усвідомлення вступником особливостей педагогічної професії.

Програма фахового випробування складається з трьох змістових блоків:

1. Діагностика рівня сформованості у вступника базових знань та уявлень з обраного навчального предмета.
2. Опитування «Загальні питання розвитку освіти в Україні».
3. Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до навчання у магістратурі».

До вступного фахового випробування за освітньою магістерською програмою «Педагогіка середньої освіти» допускаються особи, які мають диплом Бакалавра, Спеціаліста або Магістра.

Фахове випробування до магістратури проводяться у формі, встановленій Правилами прийому до Університету.

Форма проведення – комбінована (тестова + усна).

Тривалість іспиту – 120 хвилин.

Критерії оцінювання – оцінюється за 200 бальною шкалою.

I. СТРУКТУРА ПРОГРАМИ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

1.1. Змістовий блок «Діагностика рівня сформованості у вступника базових знань та уявлень з обраного навчального предмета»

Діагностику рівня сформованості у вступника базових знань та уявлень з обраного навчального предмета, відповідно до Меморандуму про співпрацю між Київським університетом імені Бориса Грінченка та ГО «Навчай для України», проводять представники від громадської організації, що є фахівцями у відповідній сфері.

Мета діагностики – визначити, чи є рівень базових знань та уявлень вступника з певної галузі достатнім для викладання навчального предмета в межах шкільної програми.

Діагностичним інструментом є тест «Перевірка предметного знання», розроблений ГО «Навчай для України».

1.2. Змістовий блок «Загальні питання розвитку освіти в Україні».

Індивідуальне опитування вступника із загальних питань розвитку освіти в Україні дозволяє визначити смислове поле особистісної та професійної готовності вступника до навчання у магістратурі та виявити міру:

- усвідомлення вступником важливої ролі, яку відіграє освіта в житті суспільства;
- розуміння основних змін, які відбулися в сучасній дитині;
- обізнаність у сучасних педагогічних знаннях та підходах;
- судження щодо стратегії й тактики розвитку шкільної освіти в контексті Концепції «Нова українська школа»;
- очікування від навчання за освітньою програмою «Педагогіка середньої освіти».

Під час бесіди вступнику пропонується висловити обґрунтовану точку зору щодо запропонованих питань.

Перелік тем до опитування із загальних питань розвитку освіти в Україні

Інструкція: *Просимо вас висловити обґрунтовану власну позицію (точку зору, знання) щодо запропонованих запитань.*

1. Проаналізуйте місію сучасної загальної середньої освіти (на основі нормативно-правових документів).
2. Охарактеризуйте основні напрями демократизації та гуманізації освіти в Україні.
3. Мотивуйте, чи відповідає освітнім запитам сучасного суспільства запропонована Міністерством освіти і науки України концепція «Нової української школи»?
4. Мотивуйте, чи відповідає освітнім запитам сучасного суспільства запропонований Міністерством розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових

класів закладів загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»)?

5. Проаналізуйте причини кризи сучасної освіти та основні напрями модернізації школи в ХХІ столітті.

6. Охарактеризуйте особливості розвитку системи освіти України в умовах процесів глобалізації, світової євроінтеграції та інформатизації суспільства.

7. Висвітліть особливості розвитку сучасного учня порівняно з вашим поколінням.

8. Доведіть, що освіта, школа та вчитель, зокрема, відіграють визначальну роль у житті сучасного українського суспільства?

9. Складіть власну професійну модель сучасного українського вчителя та поміркуйте щодо місця і ролі іншомовної компетентності в ній.

10. Охарактеризуйте види авторитету вчителя.

11. Проаналізуйте систему підготовки й підвищення кваліфікації вчителя загальноосвітньої школи та оцініть її ефективність.

12. Визначте роль медіаосвіти у досягненні європейських освітніх стандартів.

13. Проаналізуйте основні положення Закону України «Про загальну середню освіту» та визначте пріоритетні напрями державної політики у цій ланці.

14. Висвітліть основні функції педагогічної етики у діяльності педагога.

15. Систематизуйте етичні вимоги до сучасного вчителя.

16. Проаналізуйте вимоги до іміджу сучасного українського вчителя (одяг, зачіска, біжутерія, парфуми, аксесуари).

17. Визначте поняття «освіта» та проаналізуйте його зміст.

18. Охарактеризуйте деякі нормативно-правові документи, що регулюють сферу освіти в Україні.

19. Висловіть своє розуміння сутності компетентісно спрямованої освіти.

20. Обґрунтуйте свою відповідь на запитання: «Чого бракує сучасній освіті?»

21. Зробіть історичний екскурс щодо життєдайності і актуальності педагогічних ідей відомих вітчизняних учених-педагогів.

22. Спростуйте або підтвердіть тезу: «Успіх модернізації сучасної освіти залежить від її інформатизації».

23. Розкрийте вплив сучасних інформаційних технологій на зміну освітньої парадигми.

24. Перелічіть основні вимоги до сучасного уроку в школі.

25. Запропонуйте методи стимулювання пізнавальної активності учнів на уроці з вашої навчальної дисципліни.

26. Здійсніть загальну характеристику педагогічного процесу як цілісної системи і явища.

27. Опишіть основні умови всебічного й гармонійного розвитку особистості дитини.

28. Визначте сутність комунікативної компетентності та її місце в структурі професійної компетентності сучасного фахівця.

29. Розкрийте основні організаційно-педагогічні засади партнерської взаємодії вчителя і учнів на уроці.

30. Проаналізуйте основні обов'язки та права сучасного вчителя.
 31. Висвітліть свою позицію щодо ваги ІКТ в сучасному освітньому процесі.

1.3. Змістовий блок «Особистісно-професійна готовність вступника до навчання у магістратурі»

Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до навчання у магістратурі» – діагностичний інструмент, що дозволяє з'ясувати рівень сформованості важливих якостей, характеристик та здатностей вступників, що визначають готовність майбутніх магістрантів до оволодіння освітньою програмою «Педагогіка середньої освіти». Запропонований тест «Особистісно-професійна готовність вступника до навчання у магістратурі» відповідає основним вимогам до діагностичних методик.

Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до навчання у магістратурі» складається з 30 тестових запитань і 3 варіантів відповіді на кожне запитання. Серед запропонованих варіантів відповіді лише один є вірним. Тест «Особистісно-професійна готовність вступника до навчання у магістратурі» за своєю структурою включає дев'ять змістових блоків: мотиваційно-ціннісний, емоційний, діяльнісний, когнітивний, особистісний, лідерський, інформаційно-технологічний, соціальної адаптації, самовдосконалення.

Мотиваційно-ціннісний блок тесту визначає основні мотиви, що спонукають вступника до навчання у магістратурі, його професійно-ціннісні орієнтації тощо.

Емоційний блок допомагає виявити ставлення до навчання у магістратурі, переживання, рівень емоційної стабільності, що дозволяє відчувати врівноваженість, очікування.

Діяльнісний блок дозволяє визначити рівень умінь, здатностей до виконання завдань, передбачених магістерською програмою.

Когнітивний блок характеризує інтелектуальний рівень вступника, його ерудицію та обізнаність у загальних питаннях вищої освіти, тенденції її модернізації.

Особистісний блок дозволяє виявити індивідуальні, особистісні якості та властивості вступника, які необхідні для опанування магістерської програми.

Лідерський блок допомагає визначити рівень лідерських якостей, оргіназаторських схильностей вступників.

Інформаційно-технологічний блок дозволяє виявити здатність вступника до ефективної роботи з повідомленнями у всіх формах їх представлення та вміння працювати з технічними засобами, програмним забезпеченням.

Блок Соціальної адаптації дозволяє виявити адаптивні до соціуму можливості вступника, його комунікативні схильності.

Блок Самовдосконалення передбачає дослідження здатності вступника до самоосвіти, саморозвитку, самореалізації тощо.

Під час фахового випробування тест для вступників може бути представлений як у друкованому, так і у електронному варіанті.

Приклад тестового завдання:

Чи вважаєте Ви, що подальше навчання сприятиме розвитку Вашого творчого, інтелектуального потенціалу?

- а) повністю погоджуюся;
 б) погоджуюся, але не повністю;
 в) повністю не згодний.

II. КРИТЕРІЇ ТА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Сумарна оцінка фахового випробування в магістратуру за освітньою програмою «Педагогіка середньої освіти» складається з балів, накопичених за окремими критеріями оцінювання запропонованих змістових блоків випробування та є підставою для рейтинга. Максимальна можлива оцінка, відповідно до перелічених критеріїв, складає 200 балів. Критерії оцінювання знань вступників та загальна система рейтингових балів змістових блоків вступного випробування представлена у таблицях 1,2.

Таблиця 1

Критерії оцінювання знань вступників

Кількість балів (max - 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання навчального матеріалу, що міститься в основних і додаткових рекомендованих джерелах; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання навчального матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання навчального матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання навчального матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабке застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини навчального матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, не вміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

Таблиця 2

Розрахунок загального рейтингового балу

№	Змістові блоки фахового випробування	Кількість рейтингових балів
1	Змістовий блок «Діагностика рівня сформованості у вступника базових знань та уявлень з обраного навчального предмета» (тест)	40
2	Змістовий блок «Загальні питання розвитку освіти в Україні» (опитування)	40
3	Змістовий блок «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури» (тест)	120
Загальний рейтинговий бал		200

2.1. Критерії оцінювання результатів діагностики рівня сформованості у вступника базових знань та уявлень з обраного навчального предмета

Максимальна оцінка за відповіді вступника складає 40 балів. Критерії оцінювання інтерв'ю вступників представлені в таблиці 3.

Таблиця 3

Загальні критерії оцінювання результатів опитування вступників

№	Критерії оцінювання	Оцінка (у балах)
1	Вступник демонструє високий рівень базових знань та уявлень з певної галузі, достатній для викладання навчального предмета в межах шкільної програми.	27-40
2	Вступник демонструє середній рівень базових знань та уявлень з певної галузі, що загалом є достатнім для викладання навчального предмета в межах шкільної програми.	13 – 26
3	Вступник демонструє низький рівень базових знань та уявлень з певної галузі, що загалом є недостатнім для викладання навчального предмета в межах шкільної програми.	0 – 12

2.2. Критерії оцінювання результатів опитування щодо загальних питань розвитку освіти в Україні

Максимальна оцінка за відповіді вступника складає 40 балів. Критерії оцінювання інтерв'ю вступників представлені в таблиці 4.

Таблиця 4

Загальні критерії оцінювання результатів опитування вступників

№	Критерії оцінювання	Оцінка (у балах)
1	Вступник виявляє глибоку обізнаність у сучасному стані розвитку освіти в Україні та за кордоном, знання сучасних педагогічних теорій та концепцій; виявляє здатність ґрунтовно аналізувати актуальні педагогічні проблеми; чітко та обґрунтовано формулює власне бачення щодо їх розв'язання	27-40
2	Вступник не має цілісного уявлення про сучасний стан розвитку освіти в Україні та за кордоном; слабо орієнтується в сучасних педагогічних знаннях та підходах та актуальних проблемах сучасної педагогічної науки; власне бачення щодо їх розв'язання сформульовано нечітко та необґрунтовано; професійні перспективи під час навчання у магістратурі описані некоректно	13 – 26
3	Вступник демонструє відсутність інтересу до проблем розвитку сучасної сфери освіти; власні професійні перспективи під час та після навчання у магістратурі не визначені	0 – 12

2.3. Критерії оцінювання тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури»

Максимальна оцінка за тест складає 120 балів. За кожний вірний варіант відповіді у запитанні вступник отримує 4 бали. Для визначення загальної кількості балів за тест необхідно підсумувати набрані бали за кожне запитання. Критерії оцінювання тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до навчання у магістратурі» представлені в таблиці 5.

Таблиця 5

Загальні критерії оцінювання тесту «Особистісно-професійна готовність вступника до магістратури»

№	Критерії оцінювання	Оцінка (у балах)
1	Вступник вірно відповів майже на всі запитання тесту. Загальна кількість запитань, на які отримали вірні відповіді, коливається від 20 до 30.	80 – 120
2	Вступник вірно відповів лише на половину всіх запитань тесту. Загальна кількість запитань, на які отримали вірні відповіді, коливається від 10 до 19.	40 – 79
3	Вступник вірно відповів на меншу половину всіх запитань тесту. Загальна кількість запитань, на які отримали вірні відповіді, коливається від 0 до 9.	0 – 39

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ВСТУПУ

1. Бібік Н.М. Нова українська школа: poradnik для вчителя / за заг. ред. Н.М. Бібік. Київ : Літера ЛТД, 2018. 160 с.
2. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; головний ред. В. Г. Кремень. - Юрінком Інтер, 2008. - 1040 с.
3. Закон України "Про вищу освіту" (2014). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Закон України "Про освіту" (2017). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
5. Закон України "Про повну загальну середню освіту" (2020). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
6. Закон України "Про охорону дитинства" (2001). – Режим доступу: <https://osvita.ua/legislation/law/3197/>
7. Кремень В. Г. Філософія людиноцентризму в освітньому просторі [Текст] : [монографія] / В. Г. Кремень ; Акад. пед. наук України. - 3-тє вид. - Київ : Знання, 2018. - 523 с.
8. Кремень В. Г. Проблеми якості української освіти в контексті сучасних цивілізаційних змін / В. Г. Кремень // Український педагогічний журнал. - 2015. - № 1. - С. 8-15. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ukrpj_2015_1_4.
9. Медвідь Л.А. Історія національної освіти і педагогічної думки в Україні: Навч. посіб. – К.: Вікар, 2003. – 335 с.
10. Презентація Концепції нової української школи – Режим доступу: [http://mon.gov.ua/newschool-presentation-new-30-03-2017-\(2\).pdf](http://mon.gov.ua/newschool-presentation-new-30-03-2017-(2).pdf)
11. Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладів загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)» – Режим доступу: [file:///D:/adm/Downloads/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7_2736%20\(7\).pdf](file:///D:/adm/Downloads/%D0%9D%D0%B0%D0%BA%D0%B0%D0%B7_2736%20(7).pdf)
12. Про Національну стратегію розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/344/2013>
13. Сисоєва С. Сфера освіти як об'єкт дослідження. *Освітологія*. 2012. Вип. 1. С. 22-29.
14. Хоружа Л. У пошуках нової педагогіки: критичний аналіз / Л. Хоружа // Неперервна професійна освіта: теорія і практика. - 2016. - Вип. 3-4. - С. 7-11. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NPO_2016_3-4_3.
15. Хоружа Л. Л. Науки про освіту: чи є в них місце педагогіці? / Л. Л. Хоружа // Вища школа: науково-практичне видання. – Київ, 2016. №6 (143). – С. 30 – 40.
16. Хоружа Л. Л. Професійна діяльність учителя крізь призму педагогічної інноватики / Л. Л. Хоружа, І. Б. Співакова // Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. - 2016. - № 25. - С. 34-39. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Potip_2016_25_8.